

Reflektion

Cecilia Lagerström (regi, manusbearbetning)

Det där man brukar kalla havet

Det där man brukar kalla havet är en mobil videoinstallation som är skapad för att projiceras på olika platser i stadens rum, i första hand på befintlig bebyggelse, fasader eller andra ytor. Verket behandlar främlingsfientlighet och ställer frågor om rädslan för det främmande i vår tid. Det utgår från en kortpjäs med titeln *Strandad* av författaren Malin Lindroth (som skrevs för radio under 2017) och är en bearbetning av denna i samarbete med författaren. I *Strandad* samtalar två personer vid en semesterstrand om något de ser flyta i land. Det är ett relationsdrama som tar form mot en fond av fantasier om det främmande föremålet som kommer flytande.

I videoinstallationen användes endast en del av pjästexten och fiktionen gjordes om till två ungdomar som talar om det okända föremålet som flyter i land, seende rakt in i kameran, mot åskådaren. Är det ett hot, en möjlighet eller något de måste göra sig av med? De unga läste texten snarare än spelade den realistiskt, vilket gav en effekt av att spela ett spel, en sorts fördröjning. Detta skapade ett mellanrum mellan texten och aktörerna som gjorde att deras repliker ställdes fram i ännu tydligare relief. Man lyssnar noga på vad de faktiskt säger. Vad är det de är så rädda för? De unga följdes av en tyst spöklik kör av vuxna som stumt betraktande ser in i kameran och blundar växelvis. Olika ansikten kommer och går, blickar tar form, medan ungdomarna talar fram texten in mot kameran. Åskådaren får ta på sig positionen av det främmande.

En del av undersökandet handlade om att hitta en möjlig gestaltning för texten, nu i filmisk gestalt, och med fokus på främlingsrädsla som huvudtematik. Från början var idén att texten skulle gestaltas av en kör, med individuella röster som klipptes samman. Under filmredigeringsarbetet insåg vi att kören blev för spretig och att huvudtråden försvann. Vi testade då en ny läsning: att lägga hela historien hos de två unga som deltog i projektet medan de övriga, vuxna, fick utgöra en kör av tysta vittnen. Detta val visade sig lyckat, det stärkte tematiken samt skapade ett starkt fokus i gestaltningen. Det gav också ett intressant perspektiv med de unga i fokus kontra vuxna passiva vittnen, vilket bidrog till en mer spetsig tolkning av tematiken.

En annan del av undersökningen handlade om att utforska formatet mobil videoinstallation, att arbeta platsspecifikt men utan att utgå från en specifik plats, utan snarare hitta sätt att projicera filmen/bilderna på varje enskild plats som vi hamnade på. Ett rörligt koncept med andra ord, där filmprojiceringen sökte sig fram till sitt format på varje plats, varje fasad, varje yta. Att projicera på fasader och väggar, som var de ytor vi prövade i dessa visningar, var en utmaning. Inte minst på grund av ljusförhållandena under de ljusa månader som visningarna pågick. Därför fick utomhusvisningarna ske sent på kvällen. En annan viktig utgångspunkt var det uppdykande konceptet. Visningarna skulle inte vara förannonserade "visningar" utan

skulle dyka upp oväntat på platser i staden. Detta skedde vid visningarna i Linnéstaden i Göteborg medan de övriga ägde rum i konstnärliga rum som del av program. Trots det kunde den uppdykande effekten i vissa fall behållas, för åskådare som bara råkade komma förbi.

Verket skapades tillsammans med Johan Rödström (filmfoto, projektion) och Malin Lindroth (text). Medverkade gjorde Ellen Rödström, Milou Lagerström Bonde, Johan Svensson, Moa Myrén, Meira Ahmemulic och Georgios Giokotos.